

Rusmiddelbehandling efter servicelovens § 101 og sundhedslovens §§ 141 og 142

Kvalitetsstandard for rusmiddelbehandling

Denne kvalitetsstandard beskriver Sønderborg Kommunes serviceniveau for rusmiddelbehandling.

Hvem kan få hjælp?

Misbrugscenter Sønderborg henvender sig til tre målgrupper:

1. Borgere over 23 år, herunder:

Borgere, der oplever et problematisk forbrug eller misbrug af alkohol eller euforiserende stoffer, og som ønsker at ændre det eller er motiveret for at forholde sig til det.

2. Unge i alderen 12-23 år, herunder:

Unge, der oplever et problematisk forbrug eller misbrug af alkohol eller euforiserende stoffer, og som ønsker at ændre det eller er motiveret for at forholde sig til det.

3. Pårørende til personer med et problematisk forbrug eller misbrug af alkohol eller euforiserende stoffer, heriblandt:

- partner/tidligere partnere
- forældre
- børn og unge op til 18 år

- voksne børn
- øvrige familiemedlemmer.

Er du under 18 år kan du modtage 3 samtaler. Hvis du efter 3 samtaler skønnes at have brug for yderligere rådgivning eller behandling, sker dette med samtykke fra forældre og samtykke fra dig, når du er fyldt 15 år. Forvaltningen Børn, Uddannelse og Sundhed er myndighedsansvarlig, når du er under 18 år og kan inddrages ved behov.

Hvordan får du hjælpen?

Du kan henvende dig direkte til Misbrugscenter Sønderborg. Henvendelse kan ske personligt eller telefonisk inden for åbningstiden eller skriftligt til misbrugscentret.

Henvendelse og anonymitet

Misbrugscenter Sønderborg tilbyder råd og vejledning med mulighed for anonymitet til borgere, pårørende og samarbejdspartnere. Rådgivningen kan gives telefonisk eller ved personlig henvendelse.

Alkoholbehandling

Er du over 18 år, kan du være anonym og modtage alkoholbehandling efter sundhedslovens § 141.

Stofmisbrugsbehandling

Har du ønske om anonym stofmisbrugsbehandling, vil Misbrugscenter Sønderborg vejlede dig om mulighederne for dette.

Hvad kan du få hjælp til?

Ifølge Lov om social service § 101 og Sundhedslovens § 141 har Sønderborg Kommune pligt til at tilbyde behandling til borgere med stof- og alkoholmisbrug. Behandlingen skal iværksættes senest 14 dage efter, borgeren har rettet henvendelse til Misbrugscenter Sønderborg.

Den medicinske behandling af stofmisbrug er fastlagt i medfør af Sundhedslovens § 142 og er ikke omfattet af denne kvalitetsstandard. Regler og standarder for denne behandling – herunder substitutionsbehandling med metadon og buprenorphin – er beskrevet i Sundhedsstyrelsens vejledning om den lægelige behandling af borgere med stofmisbrug i substitutionsbehandling.

Ifølge Lov om social service § 101a har Misbrugscenter Sønderborg endvidere pligt til at tilbyde anonym, ambulant behandling af stofmisbrug til personer, der har et behandlingskrævende stofmisbrug, men som ikke har andre sociale problemer. Behandlingen er ikke omfattet af behandlingsgarantien.

Ud over de nævnte lovbestemmelser kan der være anden relevant lovgivning med relevans for rusmiddelområdet, der inddrages i sagsbehandlingen.

Borgere i ambulant behandling tilbydes:

- afklaring og udredning
- individuelt tilrettelagt indsats
- ambulant behandling i form af dagbehandling, gruppe behandling og individuel behandling
- ungetilbud
- visitation til døgnbehandling
- sundhedsfaglig udredning og behandling, herunder fx medicinsk nedtræning og ambulant afrusning
- substitutionsbehandling
- medicinsk alkoholbehandling
- pårørende rådgivning og undervisning
- NADA – øreakupunktur som behandlingsunderstøttende tiltag
- familieorienteret rusmiddelbehandling
- målrettet tilbud til gravide
- værested.

Øvrige tilbud uden visitation:

- åben rådgivning til borgere og pårørende
- sundhedsfaglig ydelse i form af lægelig ydelse og klinikfunktion
- faglig sparring og vidensdeling til samarbejdspartnere
- ungerådgivning med op til 3 samtaler

- tilbud til pårørende
- undervisning
- social- og gadesygeplejerske
- pavillon til udsatte

Tilbud til særlige målgrupper:

Pårørende

Som pårørende kan du uden forudgående aftale deltage i pårørende undervisning. Forløbet er 4 gange med fremmøde hver 2. uge. Målet med undervisningen er, at give dig, som pårørende mulighed for en anden indsigt og viden med henblik på at kunne håndtere situationen som pårørende.

Unge i behandling

Er du ung, er der et målrettet tilbud, hvor der, ud over behandling, også er fokus på at styrke skabelsen af netværk med gode sociale relationer.

Gravide

Er du gravid og bruger rusmidler, er der et målrettet tilbud. Kommunen tilbyder at indgå kontrakt om tilbageholdelse i døgnbehandling af dig i forbindelse med aktivt misbrug af rusmidler, herunder også alkohol.

Det målrettede tilbud er et samarbejde med forvaltningen Børn, Uddannelse og Sundhed, Sønderborg Kommune samt Familieambulatoriet Plus, Region Syddanmark.

Overordnet formål

Sønderborg Kommunes socialpolitik har visionen: *Et aktivt, selvstændigt og meningsfuldt liv – med udgangspunkt i den enkeltes håb, drømme og mål for fremtiden.*

Udgangspunktet er en bred opfattelse af sundhed som det gode liv, uanset om du er syg eller rask.

Kommunen har ansvaret for at sikre rammer, der støtter dine muligheder for at leve et sundt liv, uddanne dig, arbejde, indgå i det sociale liv og tage aktivt del i samfundet.

Det hører med til rammerne, at kommunen tilbyder rådgivning og behandling, hvis du oplever problemer på baggrund af rusmidler. Målet er at understøtte dine udviklingsmuligheder og mulighed for livsudfoldelse.

Den fremtidige indsats på området

Den fremtidige indsats på området har fokus på udsatte borgere, tidlig indsats og familieorienteret rusmiddelindsats.

Værdigrundlag og grundprincipper

Misbrugscentret tager afsæt i værdierne:

- dialog
- anerkendelse
- samarbejde
- engagement.

Misbrugscenter Sønderborg har følgende grundprincipper for arbejdet:

- opgaverne løses på et højt fagligt og evidensbaseret niveau
- relevante tværfaglige kompetencer inddrages
- opgaverne løses med et sundhedsfremmende, forebyggende, rehabiliterende og aktiverende sigte
- tilbuddene tilpasses, så du støttes i at klare hverdagen selv.

Brugerinddragelse er centralt i misbrugscentrets arbejde. På individuelt niveau er du aktiv deltager i alle beslutninger i forbindelse med planlægning og gennemførelse af din behandling.

Misbrugscentret har et brugerråd, der mødes hver måned. Igennem brugerrådet inddrages brugerne i misbrugscentrets arbejde, og brugerrådet fremmer dialogen mellem misbrugscentrets personale og brugerne.

Sønderborg Kommune har også et Udsatteråd. Rådet er talerør for kommunens udsatte borgere og skal blandt andet sikre en mere direkte

dialog mellem socialt udsatte, pårørende, interesseorganisationer og politikere.

Hvordan foregår hjælpen?

Henvendelse

Ved første henvendelse til misbrugscentret bliver du bedt om at oplyse:

- eget forbrug af rusmidler
- om du er pårørende
- navn, cpr.nr., telefon til henvendelsesregistrering (se mulighed for anonymitet under punkt henvendelse og anonymitet).

På den baggrund får du tilbudt en personlig afklarende samtale med et personale, der har specialiseret sig i rusmiddelbehandling. Første samtale vil som hovedregel finde sted senest 2 arbejdsdage efter henvendelse.

Visitation

Ved den første samtale afklares din situation og du vil blive præsenteret for centerets tilbud. Du vil blive medgivet en tid, som du møder til, forudsat du ønsker tilbuddet.

Senest ved 3. samtale oprettes en digital sag i et lukket fagsystem og din situation forsøges belyst igennem spørgsmål, som du stilles. Efter behov vil der blive indhentet supplerende oplysninger til brug for sagsbehandlingen efter afgivet samtykke.

Dine svar vil du sammen med behandleren indarbejde i en handleplan.

Ved visitationen tages der udgangspunkt i din individuelle situation, og der lægges vægt på, at;

- du tilhører Misbrugscenteret Sønderborgs målgruppe,
- du medvirker ved behandling af sagen,
- bevillingen sker på et ensartet og objektivt grundlag,
- sagsbehandlingen forløber let og smidigt
- der er samarbejde med alle relevante interessenter i sagsbehandlingen.

Herefter visiteres du til et af misbrugscenterets tilbud.

Afgørelse

Der skrives afgørelse til alkoholbehandling, når du er indstillet til en døgnbehandling.

Der skrives afgørelse til stofbehandling, når kommunens behandling afviger fra det, du ønsker, vi skal hjælpe dig med.

Handleplan og behandlingsplan

Når du visiteres til et tilbud i misbrugscenteret, tilbydes du udarbejdelse af en handleplan. Handleplanen er det overordnede styringsredskab og danner rammen for indsatsen med udgangspunkt i din livssituation, håb og drømme samt behandlingsformål. Dernæst skal der udarbejdes en behandlingsplan.

Formålet med behandlingsplanen er at understøtte en systematisk, målrettet og sammenhængende tilrettelæggelse af behandlingsforløbet samt at styrke motivationen for og ejerskab til behandlingsforløbet.

Den behandlingsansvarlige koordinerer og sikrer den helhedsorienterede indsats og inddrager dit netværk, pårørende samt andre relevant samarbejdspartner, hvor det er ønsket, hvor det giver mening og hvor det er muligt.

Behandlingsplanen skal udarbejdes både i forhold til den sundhedsfaglige og sociale indsats. Igen tages der udgangspunkt i din livssituation og behandlingsformålet. Behandlingsplanen indeholder en problemliste og dine SMARTE mål, som støtter dig på vejen hen til at nå dit behandlingsformål. Problemliste og mål evalueres og tilpasses løbende i et samarbejde mellem dig og den behandlingsansvarlige.

Handleplanen kan indeholde:

- oplysninger om din livssituation, forventninger til behandling, håb og drømme m.m.
- behandlingsformål
- tilbud der visiteres til
- tidsramme
- aftale om revidering af handleplanen
- aftale om opfølgning efter afsluttet behandling.

Handleplanen indeholder således den overordnede ramme for din behandling samt behandlingsformål. Behandlingsplanen indeholder mere

konkrete aftaler om, hvordan du målrettet og inden for den givne tidsramme kan nå dit behandlingsformål.

Problemliste og SMARTE mål

Målene i de individuelle behandlingsplaner udarbejdes i overensstemmelse med de overordnede mål for misbrugsbehandlingen. Det er Sønderborg Misbrugscenters mål, at flest mulige borgere opnår en ændring i forhold til forbrug af rusmidler i form af enten ophør, reduktion eller stabilisering. Det forudsætter, at du både opnår indsigt i egne misbrugsvedligeholdende mønstre og forholder dig til hvad et sundt liv er for dig og hvor du kommer nærmere dine håb og drømme.

Konkrete mål med behandlingen er, at:

- styrke dig i at opnå eget ønske om ophør, reduktion eller stabilisering
- styrke dig i at sætte sig realistiske mål og opnå varig forandring
- inddrage de pårørende og være opmærksomme på deres vilkår
- forebygge misbrugsrelaterede problemstillinger

Løbende revidering af handleplan

Handleplanen revideres ved væsentlige ændringer i din situation og som minimum hvert halve år. Det påhviler den behandlingsansvarlige at tage initiativ til revidering af handleplanen.

Afslutning

Behandlingen afsluttes i overensstemmelse mellem dig og behandleren. En behandling afsluttes ofte som følge af, at målene er nået. Forud for afslutning af din behandling vil der være fokus på, om der skal etableres kontakt til øvrige hjælpesystemer. Det kan være offentlige, private og frivillige muligheder og tilbud, der kan støtte op om din fortsatte rehabilitering.

Udeblivelse

Efter gentagne udeblivelser fra aftaler, til trods for mundtlige og skriftlige henvendelser, udskrives du. Behandlingen kan genoptages ved fornyet henvendelse.

Opfølgning i forbindelse med stofmisbrugsbehandling efter servicelovens § 101

Opfølgningen skal ske senest 1 måned og igen 6 måneder efter, et behandlingsforløb er afsluttet. Du er omfattet af opfølgningen, når du har afsluttet et behandlingsforløb med status som »færdigbehandlet«, udskrevet til et »andet tilbud«, udskrevet til »hospital« eller udskrevet med »anden årsag«.

Opfølgningen består som minimum af en samtale om; hvor du står i forhold til dit rusmiddelbrug og målene i din behandlingsplan. Samtalen kan foregå telefonisk, virtuelt eller ved fysisk fremmøde.

Opfølgningen sker blandt andet for hurtigt at kunne sætte ind med en indsats i tilfælde af forværring eller risiko for tilbagefald. I den sammenhæng

koordineres der med andre kommunale forvaltninger i tilfælde af problemer, der ligger ud over problemer med rusmidler. Behandlingsansvarlig tager kontakt til tovholdere på tværs af kommunale forvaltninger og sikrer sammenhæng, medmindre det ikke er ønsket.

Hjemmeboende børn

I forbindelse med de første samtaler afdækkes det systematisk, om du har hjemmeboende børn, der skal tages hånd om. Hvis forholdet taler for skærpet opmærksomhed omkring hjemmeboende børn, indledes der samarbejde med de relevante parter for at støtte op om familien.

Medarbejderne i Misbrugscenter Sønderborg har underretningspligt til rette myndighed i henhold til § 153 i serviceloven, hvis børn har behov for særlig støtte.

Hvad koster hjælpen?

Visiteret ambulant- og døgnbehandling for alkoholmisbrug efter sundhedslovens § 141 er gratis.

Der tilbydes omkostningsfri ambulant afrusning.

Medicinsk alkoholbehandling tilbydes omkostningsfrit i 4 uger.

Visiteret ambulant behandling for stofmisbrug efter servicelovens § 101 og efter sundhedslovens § 142 er gratis.

Der kan forekomme egenbetaling til kost og logi i forbindelse med visiteret døgnbehandling for stofmisbrug efter servicelovens § 101. Egenbetaling

beregnes individuelt ud fra din situation. Forsørgelsesgrundlaget og eventuel egenbetaling bliver fastsat inden opholdets begyndelse og indarbejdet i handleplanen. Der betales som udgangspunkt ikke for logi på et døgntilbud, hvis du samtidig betaler til egen bolig.

Hvem leverer hjælpen?

Som udgangspunkt varetager Misbrugscenter Sønderborg de ambulante tilbud og indsatser. Misbrugscentret hører ind under psykiatri- og handicapområdet, Forvaltningen Omsorg og Udvikling, Sønderborg Kommune. Misbrugscenter Sønderborg kan også visitere til kommunale tilbud i andre kommuner og private tilbud, der er registreret på Tilbudsportalen.

Hjælpen leveres af Misbrugscentrets medarbejdere med pædagogisk, sundhedsfaglig, socialfaglig eller anden relevant uddannelse. Den tværfaglige sammensatte personalegruppe sikrer, at den nødvendige faglige kompetence og ekspertise er til stede.

Personalets kompetencer udvikles løbende via efteruddannelse og supervision.

Frit valg

Inden for alkohol- og stofmisbrugsområdet er der frit valg i forhold til at vælge behandlingssted. Dog med visse forbehold alt efter om man ønsker alkohol- eller stofmisbrugsbehandling.

Det vil sige, at borgere i Sønderborg Kommune ikke behøver at få deres behandling i Misbrugscenter Sønderborg:

Ved ønske om alkoholbehandling er det muligt at henvende sig i en anden kommunes behandlingscenter uden forudgående henvisning.

Ved ønske om stofmisbrugsbehandling er det derimod et krav, at der skal udarbejdes en behandlingsplan af ens bopælskommune. Af behandlingsplanen vil det fremgå, hvilken type tilbud den enkelte er visiteret til. Man kan kun vælge et tilbud af tilsvarende karakter i et andet offentligt behandlingscenter eller i et privat behandlingscenter, der er godkendt af Socialtilsynene og oprettet på Tilbudsportalen. Der er således ikke frit valg mellem f.eks. ambulante og døgn- eller dagbehandling, og det vil heller ikke nødvendigvis være alle godkendte behandlingssteder, som er relevante for det planlagte behandlingsforløb.

Frit valg gælder også for substitutionsbehandling. Det forudsætter, at du er blevet tilset af læge tilknyttet Misbrugscenter Sønderborg og er visiteret til substitutionsbehandling. Det sted, hvor du ønsker at modtage din substitutionsbehandling, kan dog afvise dig, hvis:

- de ikke har plads
- lægen på det pågældende sted vurderer, at afstanden mellem din bopæl og behandlingsstedet er for langt fra hinanden, så det bliver svært at overholde en hyppig kontakt til dig
- det bliver svært at sikre sammenhæng mellem den lægelige misbrugsbehandling og andre indsatser, du måtte have brug for hjælp til
- du skal i heroinbehandling

Misbrugscentret hjælper dig gerne med at søge relevant information, hvis du ønsker at benytte muligheden for frit valg.

Hvornår leveres hjælpen?

Behandlingsgaranti

Jf. Lov om social service § 101 og sundhedslovens § 141 skal kommunen sørge for tilbud om behandling af alkohol- og stofmisbrug. Tilbuddet skal iværksættes senest 14 dage efter henvendelse til kommunen.

Hvad forventes af dig?

Det forventes af dig, at du:

- tager ansvar for dit liv og for rehabiliteringen frem mod at kunne mestre et selvstændigt liv
- er motiveret og tager et medansvar for behandlingen,
- overholder aftaler og møder op til de aftalte tidspunkter
- giver besked senest kl. 12 dagen før en aftale, hvis du er forhindret
- bidrager til et sikkert og sundt miljø på misbrugscentret.

Kvalitetsmål for leverancen og for borgeren

Misbrugscenter Sønderborg følger op på kvaliteten af de tilbud, som bevilges samt visitationen. Opfølgningen består blandt andet af:

- det generelle tilsyn varetages af Socialtilsyn Syd. Der er særskilte tilsyn vedrørende børn og unge under 18 år, der modtager rusmiddelbehandling
- styrelsen for Patientsikkerhed følger medicinforbruget og har tilsynsforpligtelse med den lægelige behandling
- indberetning til nationale databaser efter gældende lovgivning
- opretholdelse af behandlingsgarantien monitoreres.

Ifølge bekendtgørelsen skal der ske monitorering af indsatsen. På den baggrund er fastsat succeskriterier, der monitoreres i forhold til:

Alkohol

- Andelen af indskrevne borgere, der gennemfører alkoholbehandlingen er min. 60 %.

Stof over 18 år

- Andelen af indskrevne borgere, der er stoffri efter afsluttet behandling er min. 25 %

- Andelen af indskrevne borgere, der har reduceret deres forbrug af stoffer efter afsluttet behandling er min. 80 %
- Andelen af indskrevne borgere, der har afbrudt et behandlingsforløb og vender tilbage til behandling inden for 12 måneder er min. 50 %
- Andelen af indskrevne borgere der efter afsluttet behandling vender tilbage til behandling inden for 12 måneder er max. 20 %.

Stof under 18 år

- Andelen af indskrevne borgere der er stoffri efter afsluttet behandling er min. 25 %
- Andelen af indskrevne borgere der har reduceret deres forbrug af stoffer eller afsluttet behandling er min. 90 %
- Andelen af indskrevne borgere der har afbrudt en behandlingsforløb og vender tilbage i behandling inden for 12 måneder er min. 50 %
- Andelen af indskrevne borgere der efter afsluttet behandling, vender tilbage i behandling inden for 12 måneder er max. 20 %.

Sønderborg Kommune har som kvalitetsmål over for dig:

- at du oplever, at hjælpen ydes med nærvær, tryghed og respekt
- at du oplever sammenhæng i hjælpen og at hjælpen er tilpasset efter dine behov
- at du oplever, at den tildelte hjælp udføres som planlagt og i nært samarbejde med dig.

Tavshedspligt

Alle medarbejdere har tavshedspligt.

Klageadgang

Der er forskellig klageadgang og klagemulighed afhængig af, om du er visiteret efter servicelovens § 101 eller efter sundhedslovens §§ 141 og 142. Klagevejledningen vil fremgå af afgørelsen om tildeling af hjælp.

Lovgrundlag

Rusmiddelbehandling gemmenføres på baggrund af:

- sundhedslovens § 141, der omhandler behandling af alkoholmisbrug
- sundhedslovens § 142, der omhandler lægelig behandling af stofmisbrug
- servicelovens § 101, der omhandler social behandling af stofmisbrugere
- servicelovens § 11, der omhandler råd og vejledning målrettet børn og unge i forhold til bekymring om rusmiddelproblematik.

Du kan læse den fulde lovtekst her: www.retsinformation.dk

Information

Denne kvalitetsstandard og Sønderborg Kommunes øvrige kvalitetsstandarder kan ses på kommunens hjemmeside. Der kan du også finde Misbrugscentrets Indsatskatalog:

www.sonderborgkommune.dk

Du kan få udleveret kvalitetsstandarden og få mere at vide om dine muligheder for at få hjælp og støtte ved at kontakte:

Omsorg og Udvikling
Misbrugscenter Sønderborg
Kongevej 19
6400 Sønderborg
Tlf. 88 72 44 85, telefontid:

Mandag og onsdag kl. 08.30-15.00
Tirsdag kl. 08.30-13.00
Torsdag kl. 08.30-17.00
Fredag kl. 08.30-13.00

Åben Rådgivning / ny indskrivning, kontakt Misbrugscentret for at få en tid.
E-mail: mcs@sonderborg.dk

Godkendelse

Kvalitetsstandarden er godkendt i Social-, Senior- og Handicapudvalget den 08.12.2022.

Sønderborg Kommune
Omsorg og Udvikling
Handicap- og Psykiatridivisionen
Ellegårdvej 25 A
6400 Sønderborg
T: 27 90 43 40 hverdage mellem kl. 8-9 og 13-14
E: handicapogpsykiatri@sonderborg.dk
W: sonderborgkommune.dk